

Sammanfattande kommentarer

Syftet med CANs rapporteringssystem om droger (CRD) är att tidigt upptäcka nya preparat och förändringar i användandet av befintliga preparat samt att belysa var i landet och i vilka grupper som förändringarna sker. Liksom i andra undersökningar är resultaten förknippade med vissa tolkningsproblem som bör beaktas innan sammanfattande kommentarer kan ges för de 15 största kommunerna i Sverige.

Antalet rapportörer varierar mellan de olika kommunerna från fyra rapportörer i Borås och Sundsvall till 27 i Stockholm. Svaren från Stockholm, Malmö och Göteborg kan således få ett stort genomslag i en sammanfattning eftersom sammanlagt 58 av de 129 uppgiftslämnare som svarat på enkäten kommer från dessa storstadskommuner.

Uppgiftslämnarnas bedömningar av förändringarna i drogsituationen på orten är till stor del subjektiva och kontextbundna, vilket innebär att uppgifterna endast berör personer som kommer i kontakt med socialtjänsten, vårdinstitutioner, polis och frivilligorganisationer. För att få en mer heltäckande bild bör resultaten från CRD kompletteras med annan information, till exempel regionala och nationella kartläggningar, de reguljära skolundersökningarna, andra drogvaneundersökningar samt statistik från polis, tull och övrigt rättsväsende.

Det är troligtvis lättare att märka av en ökning än en minskning av användandet av en drog. Ett skäl kan vara de negativa effekter i form av till exempel ökad arbetsbelastning som en ökning kan medföra. Om en rapporterad ökning i en kommun är en reell ökning, lämnas därför över till respektive lokal kontaktperson att avgöra. Detta eftersom den lokala kontaktpersonen dels har lokalkännedom och dels vid behov kan följa upp med ytterligare fakta.

Data samlas in var sjätte månad från personer och institutioner som har stora kontaktytor och möjligheten att hitta tidiga indikationer på förändrade missbruksmönster eller nya preparat bör vara god. Den övervägande vanligaste bedömningen från uppgiftslämnarna är att det inte skett någon förändring i missbruket av olika droger under andra halvåret 2009. Detta med undantag för kat, LSD, GHB och sniffning för vilka en övervägande andel inte vet om förändringar skett. De preparat som förhållandevis många uppgiftslämnare bedömer ha ökat på orten visar dock på tendenser till förändringar i drogsituationen i Sveriges 15 största kommuner som bör uppmärksammas.

Det preparat som flest uppgiftslämnare rapporterar en ökning av under det andra halvåret 2009 är cannabis. De rapporterar även en ökning av missbruket av sömnmedel/lugnande medel och en ökad tillgång på hasch och illegala bensodiazepiner. Detta har varit ett återkommande resultat i de senaste CRD-rapporterna och har blivit en än tydligare tendens under andra halvåret 2009.

Injicering av amfetamin och användning av ecstasy är de missbruksformer som flest uppgiftslämnare uppgett en minskning av. Värt att notera är dock att betydligt fler, närmare bestämt hälften av uppgiftslämnarna, uppger att ingen förändring skett för båda drogerna. Förra omgången av CRD, första halvåret 2009, var antalet uppgiftslämnare som gjorde bedömningen att användningen av ecstasy minskat på orten dubbelt så många vilket gjorde resultatet mer iögonfallande jämfört med detta halvårs minskning. En möjlig tolkning är att den tidigare noterade minskningen i ecstasyanvändningen till en viss del tycks ha fortsatt men att flertalet redovisat en oförändrad, men jämfört med tidigare, lägre nivå.

Kat är det preparat som flest uppgiftslämnare uppger inte förekomma på orten och tillika den drog som flest svarar att de inte vet huruvida det skett förändringar. Detta är ett mönster som återkommer i CRDs datainsamlingar, samtidigt som katbeslagen fortsätter att öka (CAN 2009). En rimlig tolkning av detta är att kat antingen är relativt ovanligt i flertalet orter som ingår i urvalet eller att CRDs upp-

giftslämnare inte har kontakt med de grupper som främst antas bruka kat, nämligen de som ursprungligen härrör från odlingsländerna (CAN 2009).

Mefedron och metedron är de vanligaste preparaten som uppgiftslämnare anger som nya för kommunen men inte långt efter dessa kommer MDPV. Det är dessutom dessa tre preparat som flest uppgiftslämnare själva kommenterar har ökat i användning. Både mefedron och metedron är narkotikaklassade; mefedron sedan maj och metedron sedan december förra året. MDPV är narkotikaklassat sedan februari i år. Spice var det vanligast rapporterade och kommenterade preparatet vid förra omgången av CRD, första halvåret 2009, och sju syntetiska cannabinoider som kan förekomma i spice-blandningar har sedan dess blivit narkotikaklassade. Vid andra halvårets rapportering 2009 har några uppgiftslämnare fortfarande kommenterat en ökning av spice men betydligt färre jämfört med första halvåret 2009.